

VERSLAG '1^e TURNHOUTS SPORTCAFE' – thema: Sport & diversiteit

Lokaal 'De Korporaal', gebouw Europeion, Campus Blairon 200, Turnhout
Op woensdag 28 oktober 2015

Aanwezig: Aikido Durama/aikido Van Gils, Nieuw Olympia Turnhout, KFC Turnhut, De Merodeschutters, Volleybalclub Toost (**erkende Turnhoutse sportverenigingen**), Team Kepen (**opstartende Turnhoutse sportvereniging**), Fred Broeckx, Leo De Houwer, Kurt Persegael, Vic Schuer, Erik Smeets, Wilfried Sylverans, Ludo Van der Veken, Johnny Verachtert, Kathleen Hermans, Geert Van Autenboer, Koen Van Gompel (**bestuursleden Turnhoutse Sportraad**), Laure Aerts – verslag, Petra Verboven, Peter Bertels (**Turnhoutse Sportdienst**), Nico Verhoeven, Dirk Vanhoute (**Stad Turnhout**), Hannes Anaf (**schepen van sport Turnhout**), Bart Vercauteren, Kathleen Meeus en Peter Anaf (**gast sprekers**)

Verontschuldigd: zvc Fettah, nova keurturnen (**erkende Turnhoutse sportverenigingen**), Koen De Busser, Jan Schoeters (**bestuursleden Turnhoutse sportraad**)

1. Welkom

Ontvangst door Hannes Anaf, Schepen van Sport – stad Turnhout.

2. Toelichting cijfers diversiteit en armoede in Turnhout

Door Peter Anaf – adviseur en diensthoofd gelijke kansen – stad Turnhout.

Samenvatting:

- Aantal leefloners in Turnhout stijgt tot op vandaag
- Stijging van armoede in Turnhout vooral te wijten aan externe migratie (vanuit het buitenland)
- De diversiteit in Turnhout komt door:
  - o De aangroei van buitenlanders (in 20 jaar x 4 in Turnhout) – en dit is niet enkel de Nederlanders
  - o Het aantal Belgen blijft constant (in 20 jaar constant)
- Vaststelling: in 2015 is 20% van de inwoners van Turnhout tussen de 0 en 5 jaar 'niet-Belg'
- Vaststelling: In 2015 is 50% van de inwoners van Turnhout tussen de 0 en 5 jaar van een 'andere afkomst' (deze personen kunnen nu Belg zijn, maar hun ouders of familie zijn afkomstig uit een ander land)
- Armoede in Turnhout
  - o 20% van de geboortes in Turnhout gebeurde in de periode 2011-2013 in een kansarm gezin. Dit is boven het Vlaamse gemiddelde
  - o De indicatoren wijzen op een verarming bij de inwoners van Turnhout → Er is een verband met de verkleuring via de sociaal-economische situatie:
    - Centrale begrippen: **Empowerment, toegankelijkheid en non-discriminatie**

Hoog risico op armoede:

Meer dan gemiddeld tot groot risico op armoede lopen personen (individuen) uit gezinnen waar

- niemand werk heeft of met een geringe werkintensiteit
- de referentiepersoon een niet-EU nationaliteit heeft
- werkloosheid het inkomen vormt

- slechts een ouder aanwezig is
- een huis gehuurd wordt
- ouderen (+65 jaar) wonen

Participatiemotieven

Onderzoek komt tot **6 achterliggende criteria** die afhankelijk van iemands situatie in een eigen combinatie de vrijetijdskeuze sturen:

1. Samen zijn met anderen, sociale interactie
2. Iets doen dat de moeite waard is
3. Zich comfortabel voelen in zijn/haar omgeving
4. Uitdaging hebben aan nieuwe ervaringen
5. Mogelijkheden hebben om te leren
6. Actief deelnemen

Participanten geven zelf volgende **motieven tot deelname**:

- **Ontplooiing**: nieuwe dingen leren, kennis en vaardigheden opdoen.
- **Ontspanning**: ontspanning is een belangrijk motief om deel te nemen aan activiteiten.
- **Ontmoeting**: sociale redenen (mensen ontmoeten, samen zijn) worden zeker wel vermeld, maar ontplooiing en ontspanning worden vaker aangeduid als redenen voor deelname.
- **Sociale verandering**: bijdrage aan/verandering van de omgeving en inzet voor anderen worden vooral door deelnemers aan het sociaal-cultureel volwassenenwerk aangeduid.

3. Toelichting 'wat ervaren mensen in armoede en welke weerslag heeft dit op hun vrijetijdsparticipatie'

Door Kathleen Meeus – Studio K, OCMW Turnhout

Samenvatting:

- Armen voelen zich vaak uitgesloten in de maatschappij. Ze voelen zich schuldig en de organisatie van hun leven is vaak chaos. Daarnaast hebben deze mensen wel veel krachten om dagelijks rond te komen met zeer weinig middelen.
- Sportieve talenten komen hierdoor vaak niet naar boven. Terwijl het beoefenen van sport net de mogelijkheid geeft om even te ontsnappen aan de dagdagelijkse stress. Bij het beoefenen van een sport kunnen kansarmen tonen wat ze kunnen. Dit in tegenstelling tot hun dagelijkse leven waar meestal de focus ligt op wat ze 'niet kunnen'.
- Sporten is netwerken
  - o Hulpverleners benadrukken dat sport de mogelijkheid geeft aan kansarmen om hun eigen netwerk te verruimen
  - o Dit voor zowel het kind dat gaat sporten als voor de ouders
- Weet dat kansarmen vaak al een heel proces afgelegd hebben vooraleer ze de stap durven zetten naar een sportclub. De drempels zijn niet enkel het financiële, maar ook vervoer, kinderopvang (andere kinderen binnen hetzelfde gezin), het wassen van de sportkledij, te weinig informatie, geen middelen om achteraf iets te drinken, ...
- Als je sportclub bepaalde acties onderneemt ten voordele van kansarmen, dan heeft dit een positief effect voor alle leden

4. Themadiscussie in kleine groepen

Samenvatting groep 1:

Wat is positief:

- Er zijn samenwerkingen met de stad Turnhout (VT-pas) en het OCMW om kansarmen te ondersteunen die sport willen beoefenen
- Sommige clubs hebben al een systeem van gespreide betaling lidgelden
- Het is belangrijk om vertrouwen op te bouwen met mensen. Door te praten leer je hen kennen.

Wat is nog niet voldoende gekend:

- De taal en cultuurverschillen zijn een barrière voor zowel de sportclubs als de potentiële sporters (bv. Hoe leg je de werking van de VT-pas uit aan een anderstalige?)
- Kent iedereen de juiste criteria om in aanmerking te komen voor een VT-pas of tegemoetkoming binnen het OCMW?
  - o De werking van het OCMW is onvoldoende gekend bij de sportclubs
- Man/vrouw verhouding in bepaalde culturen
  - o Sommige vrouwen willen enkel sporten met vrouwen – ook de lesgeefster en de zaal moet volledig afgesloten zijn → haalbaarheid?
  - o Vaak start dit bij de puberteit dat de man/vrouw verhoudingen parten gaan spelen tijdens de vrijetijdsbesteding

Tips/suggesties voor andere sportclubs:

- Een apart contactpersoon binnen de sportclub voor het begeleiden van nieuwe leden
- Via buurtsport komen jongeren in contact met sport en hier kan toegeleid worden naar het reguliere sportaanbod (dus naar de sportverenigingen)
- Idee om binnen het aanbod van buurtsport sportclubs te betrekken om zo de link tussen de jongeren en de sportclubs te maken

Vragen/onzekerheden:

- In ploegsporten vormen personen van andere religies/culturen vaak een ploeg op zichzelf. Het is moeilijk om als buitenstaander hier zicht op te krijgen en/of om hier mee aan te participeren
- Hoe bereik je de individuele sporter als sportclub?
  - o Standaard aankondigingen worden niet gelezen
  - o Hoe kunnen clubs zich verplaatsen naar de jongeren toe (outreaching werken)??

Samenvatting groep 2

Wat is positief:

- Binnen het eerste elftal van een voetbalclub is meestal wel veel diversiteit en binnen dit team is hiervoor respect. Dit wordt positief weerspiegeld naar de andere leeftijdscategorieën
- Via de ouders kom je ook in contact met andere culturen
- Over het algemeen ervaren sportclubs niet zoveel positieve zaken. Het is ongekend terrein.

Wat is nog niet voldoende gekend:

- Verwachtingen qua vervoer, materiaal, betaling lidgelden en deelname aan activiteiten. Wat zijn de verwachtingen van de clubs, wat zijn de verwachtingen van de sporter zelf?

Tips/suggesties voor andere sportclubs:

- De werking van de VT-pas zelf kenbaar maken aan de leden
- Betaling lidgeld spreiden in fases indien nodig
- Verkoop van 2^e hands materialen voor leden
- Info aan jongeren/kinderen via de instellingen/scholen

Vragen/onzekerheden:

- Wat zijn de verplichtingen/mogelijkheden voor de sportclubs. Wat is de juiste info?

- Werking VT-pas/nieuwe UiT-pas duidelijk communiceren aan de sportclubs
- Zijn er voorbeelden van sociale engagementen die de sportclub kan nemen?

Samenvatting groep 3

Ondervonden drempels/problemen met de mensen van andere cultuur:

- Taal
- Manier van leven (leggen hun prioriteiten anders, verleggen hun prioriteit zeer snel)
- Vrouwelijke trainers worden niet steeds aanvaard
- Vervoerproblemen
- Leggen verwachtingen regelmatig te hoog, onrealistisch, denken dat hun kind een Messi of Ronaldo in de voetbal is ongeacht het feit dat dit wordt aangetoond dat dit niet zo is.
- Moeilijk contacten leggen met andere leden.
- Vooringenomenheid t.o.v. deze groep door Belgen.
- Er is ook racisme naar de Belgen toe.

Tips om problemen te vermijden en/of te verbeteren:

- Goede afspraken maken bij het begin van het seizoen. (charter laten tekenen, eventueel in aangepaste taal opmaken)
- Allochtonen opnemen in de werkende leden, dit verlaagt de drempel om contact te leggen.
- Initiaties organiseren, niet enkel op de club maar ook naar de mensen toegaan. Buurtsport ondersteunen.
- Communicatie over afbetalingsplan en VT-pas is te weinig gekend/gecommuniceerd.
- Aanduiden van vertrouwenspersoon en dit kenbaar maken.
- Mensen die wensen aan te sluiten → meer tijd vrij maken voor info.

Algemeen:

- VT-pas is weinig bekend bij de leden.
- De mensen in armoede worden pas bekend als de uitbetaling van de lidgelden uitblijft.
- Niet bij alle sportdisciplines is de groep 'armoede & andere cultuur' terug te vinden.
  - o Voetbal komt veel voor.
  - o Badminton zeer weinig
  - o Schutters zeer weinig

5. Toelichting UiT-pas Kempen

Door Bart Vercauteren – UiT consulent

Op 23 april 2016 lanceren de stad Turnhout en de andere gemeenten van de stadsregio de 'UiT-pas Kempen'. De UiT-pas is een spaarkaart voor iedereen. Je spaart punten en kan deze omruilen tegen voordelen (bv. Popcorn, korting zwembadbezoek, korting ticket theater, ...). Er zijn zowel welkom-, tijdelijke en permanente voordelen.

Maar de UiT-pas is daarnaast ook een kanspas voor mensen in armoede.

Doordat iedereen de pas kan kopen, sparen en gebruiken, werkt dit instrument minder stigmatiserend als de VT-pas nu.

Momenteel worden de VT-passen proactief opgestuurd naar de kansarmen. In de toekomst zal een voucher opgestuurd worden waarmee een UiTPAS met kansentarief kan afgehaald worden.

Vraag: hoe zie je het verschil tussen een gewone pashouder en een MIA pashouder als sportvereniging? Er is software gratis ter beschikking voor clubs zodat zij kunnen nagaan of het lid recht heeft op korting of niet. Wordt nog verder onderzocht om dit vlot werkbaar te maken.

Volgende verdeling wordt gehanteerd.

KOSTPRIJS AANBOD	KANSENPASSER	SOLIDAIRE BIJDRAGE	
		ORGANISATOR	GEMEENTE/STAD*
Eenmalige publieksactiviteiten	20%	40%	40%
Lidgelden, kampgelden, noodzakelijk materiaal**	50%	0%	50%

* Een gemeente betaalt enkel het kortingsdeel van de eigen inwoners met kansenas.

** Regeling staat buiten UITPAS → huidige werkwijze blijft behouden

De huidige werking van de VT-pas voor lidgelden, kampgelden en noodzakelijk materiaal blijft dus behouden voor de sportverenigingen.

Sportverenigingen kunnen vrijblijvend instappen voor de eenmalige publieksactiviteiten (geen verplichting).

Aan de aanwezige verenigingen wordt gevraagd of zij bij lancering mee wil instappen in het verhaal en welke voordelen ze kunnen aanbieden. Indien meer info of ondersteuning gewenst is, kunnen ze contact opnemen met Bart Vercauteren (bart.vercauteren@turnhout.be)

Tijdens de Algemene Vergadering van de Turnhoutse sportraad (zal vermoedelijk doorgaan op dinsdag 16 februari 2016) zal de werking en implementatie van de UiT-pas Kempen toegelicht worden aan alle sportverenigingen.

6. Slotwoord & bedanking

Door Laure Aerts – adviseur sportbeleid, stad Turnhout

Bedankt voor de opkomst voor dit eerste sportcafé. Het is een nieuw concept dat we in de toekomst vermoedelijk nog zullen herhalen.

Hierbij ook de vraag aan de sportclubs om zelf ideeën/thema's aan te brengen voor een volgend sportcafé.

Daarnaast zal het verslag van dit sportcafé alsook de verdere implementatie van de UiT-pas geagendeerd worden op de Algemene Vergadering van de Sportraad. (vermoedelijk dinsdag 16 februari 2016)